

BoF Online

5 • 2009

Palveluiden ulkomaan- kauppa Suomessa

Timo Hirvonen

*Tässä julkaisussa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajan omia
eivätkä välttämättä edusta Suomen Pankin kantaa.*

Suomen Pankki

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

17.4.2009

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Palveluiden ulkomaankaupan kansainvälinen vertailu	3
3 Palveluiden ulkomaankaupan rakenne Suomessa	7
4 Palveluiden ulkomaankaupan maajakauma	9
5 Tilastokeskuksen palveluiden ulkomaankauppatilasto	10
6 Yhteenveto	13
Kirjallisuutta	14

Kuvioluettelo

Kuvio 1. Palveluiden vienti suhteessa BKT:hen	4
Kuvio 2. Palveluiden tuonti suhteessa BKT:hen	4
Kuvio 3. Palveluiden ulkomaankaupan osuus Suomen koko ulkomaankaupasta	5
Kuvio 4. Suomen palvelutase 2000–2008	8
Kuvio 5. Suomen päävientierät	12

Taulukkoluetelo

Taulukko 1. Palveluviennin rakenne Suomessa ja muissa maissa, prosenttia	6
Taulukko 2. Palvelutase, tulot ja menot, miljoonaa euroa	7
Taulukko 3. Palvelutaseen maajakauma, miljoonaa euroa	9
Taulukko 4. Tilastokeskuksen palveluiden ulkomaankauppatilasto, miljoonaa euroa	11
Taulukko 5. Toimialojen osuudet Tilastokeskuksen ulkomaankauppatilaston mukaisesta palveluiden viennistä ja tuonnista 2005, prosenttia vuositiedustelun vastauksista	12

BoF Online

Päätoimittaja

Jouko Marttila

ISSN

1796-9123 (online)

Postiosoite
PL 160
00101 HELSINKI

Käyntiosoite Snellmaninaukio
Puhelin 010 8311
Faksi (09) 174 872

Sähköposti
etunimi.sukunimi@bof.fi
www.suomenpankki.fi

Swift SPFB FI HH
Y-tunnus 0202248-1
Kotipaikka Helsinki

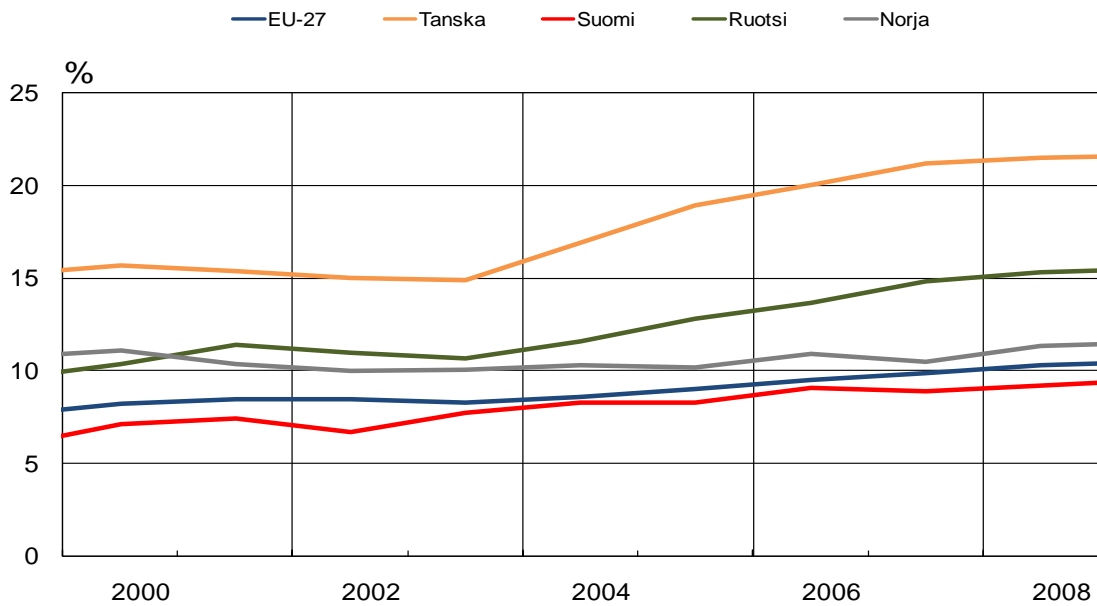
1 Johdanto

Tässä selvityksessä tarkastellaan palvelujen ulkomaankauppaa Suomessa. Tarkoituksena on selvittää, kuinka merkittävää palvelujen ulkomaankauppa on verrattuna muihin EU- ja Pohjoismaihin, ja minkä takia palveluiden ulkomaankauppa on ollut viime vuosina enimmäkseen alijäämäistä Suomelle. Lisäksi tarkastellaan palvelujen ulkomaankaupan palvelutyyppiä ja maarakennetta. Myös palveluiden ulkomaankaupassa viime vuosina tapahtuneita tilastotarkistuksia käydään lävitse.

2 Palveluiden ulkomaankaupan kansainvälinen vertailu

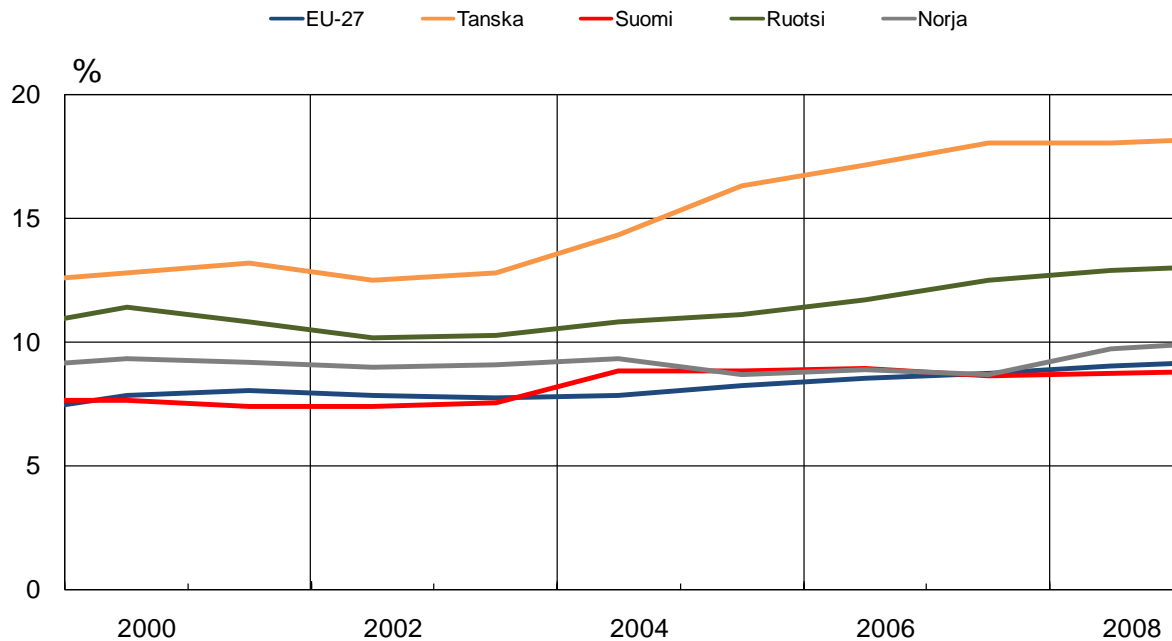
Viime vuosina palveluiden ulkomaankaupan osuus Suomen bruttokansantuotteesta on lähentynyt EU-maiden keskitasoa, mutta verrattuna muihin Pohjoismaihin osuus on Suomessa yhä matalampi. Vuonna 2008 muissa Pohjoismaissa palveluiden vienti oli keskimäärin 15,1 prosenttia BKT:sta (käyvin hinnoin), kun Suomessa vastaava luku oli 9,2 prosenttia (kuvio 1). Palveluiden tuonnissa vastaavat luvut olivat muiden Pohjoismaiden kohdalla 13,8 prosenttia ja Suomessa 8,7 prosenttia. EU27-keskiarvo palveluiden viennissä suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2008 oli 10,3 prosenttia ja tuonnissa 9,0 prosenttia (kuvio 2).

Kuvio 1. Palveluiden vienti suhteessa BKT:hen

Käyvin hinnoin.
Lähde: Eurostat.

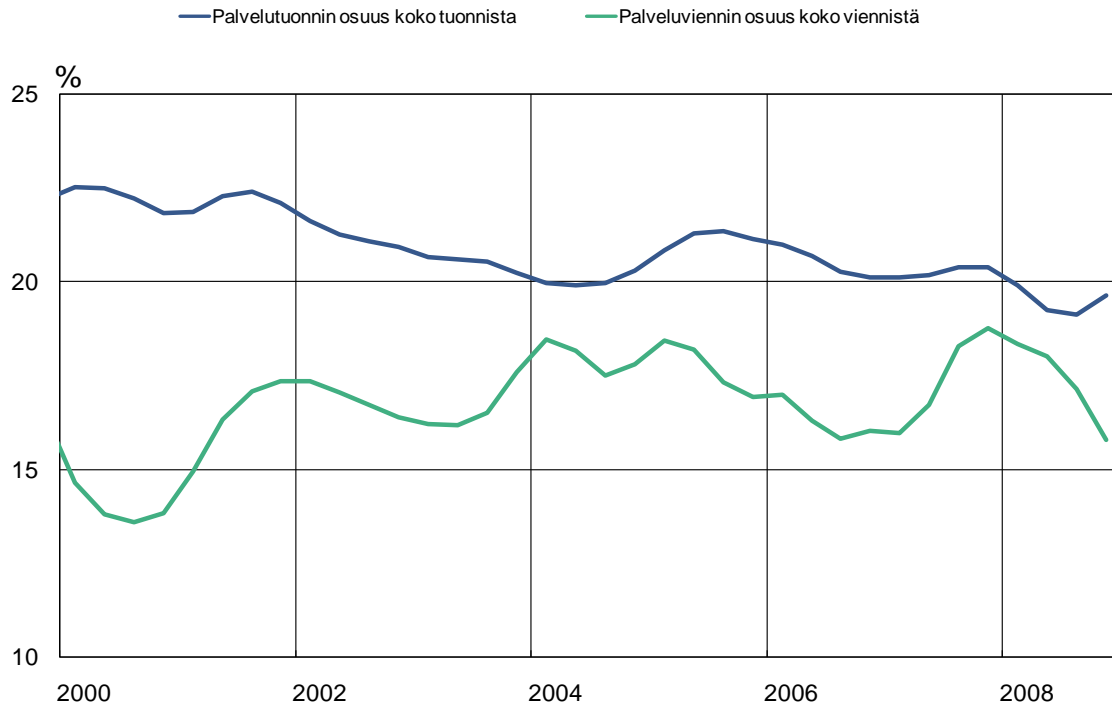
Kuvio 2. Palveluiden tuonti suhteessa BKT:hen

Käyvin hinnoin.
Lähde: Eurostat.

Viime vuosina palveluiden viennin osuus koko Suomen viennistä on ollut vajaat 17 prosenttia ja palveluiden tuonnin vastaavasti hieman yli 20 prosenttia (kuvio 3). Palveluiden ulkomaankaupalle on tyypillistä voimakkaat heilahtelut vuosineljänneksestä toiseen.

Kuvio 3. Palveluiden ulkomaankaupan osuus Suomen koko ulkomaankaupasta

Osuudet laskettu trendiluvuista.

Lähteet: Tilastokeskus ja Tullihallitus.

Mitkä tekijät selittävät Suomen palveluiden ulkomaankaupan monia muita maita alhaisempaa osuutta? Eräs tekijä on Suomen talouden rakenne, sillä perinteisellä tavaroita tuottavalla teollisuudella on vielä suhteellisen suuri merkitys taloudessamme. Itse asiassa vuonna 2006 Suomen teollisuuden osuus koko talouden arvonlisäyksestä oli OECD-maiden keskuudessa viidenneksi korkein ja vastaavasti palveluiden osuus kahdeksanneksi matalin. Lisäksi teollisuutemme on perinteisesti painottunut toimialoille, joilla sijaa palveluille ei ole ollut runsaasti.

Toisaalta tämä kehitys on viime aikoina muuttunut, kun perinteinen tehdasteollisuus joutuu aiempaa enemmän huomioimaan palveluiden merkityksen tuotantoketjuissa ja tärkeänä osana liiketoimintaa. Esimerkiksi teollisuustuotteiden teknisen kehittyneisyyden lisääntyminen sekä investointitavaroiden tuotanto ja myynti edellyttävät teollisuudelta yleensä konsultointipalveluita sekä asennus- ja huoltopalveluita.

Viime vuosikymmenen aikana Suomen vienti on lisääntynyt erityisesti tietointensiivisissä liike-elämän palveluissa (Knowledge Intensive Business Services, KIBS)¹. Nämä ovat yritysten toisille yrityksille tai julkiselle sektorille tuottamia palveluja, joissa asiantuntijatoiminnalla on erityisen suuri merkitys. Tietointensiivisten liike-elämän palveluiden merkityksen kasvu kertoo siitä, että palvelujen vienti on monipuolistunut ja nojaa Suomen vahvuuksiin, nimittäin osaamiseen ja korkeaan tietotaitoon. Niiden kasvava asema taloudessa on yksi tietoyhteiskunnan tunnusmerkeistä.

Taulukko 1. Palveluviennin rakenne Suomessa ja muissa maissa, prosenttia

Palvelutyyppi	Suomi	Ruotsi	Tanska	Saksa	EU25	Yhdysvallat
Kuljetus	15.7	19.5	63.2	23.8	21.2	16.4
Matkailu	13.6	17.1	10.6	18.8	24.2	25.5
Tietoliikenne	2.5	3.2	1.5	2.5	2.7	1.6
Rakentaminen	2.0	1.3	0.6	4.6	2.2	0.1
Vakuutuspalvelut	0.4	1.8	0.5	1.8	2.3	2.2
Rahoituspalvelut	0.4	3.7	0.4	4.8	9.2	10.2
Tietojenkäsittelypalvelut	8.4	7.2	2.3	5.5	5.3	2.4
Rojalit ja lisenssit	6.1	8.1	3.2	3.4	3.8	14.9
Muut liike-elämän palvelut	50.2	36.6	15.5	30.8	26.2	19.0
Virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	0.1	0.5	0.7	0.4	1.1	2.7
Julkiset palvelut	0.6	0.9	1.3	3.5	1.7	5.0
Muut sekalaiset palvelut	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Tiedot vuodelta 2006.

Lähteet: Suomen Pankki ja OECD.

Suomen palveluviennin rakenne poikkeaa selvästi EU25:n ja Yhdysvaltojen palveluviennin rakenteesta. Suomessa muiden liike-elämän palveluiden² asema korostuu (taulukko 1). Tämän arvioidaan³ johtuvan lähinnä teknologiateollisuudesta ja sen toimialan konsernien sisäistä palveluiden siirroista. Myös tietojenkäsittelypalveluiden sekä rojaltien ja lisenssien osuus on suurempi kuin osassa vertailumaita. Karkeasti arvioiden näiden kolmen palveluerän huomattava osuus kertoo siitä, että olemme onnistuneet kasvattamaan tietoon ja osaamiseen perustuvien palveluiden määrää palveluiden viennissä. Kuljetuspalveluiden matalaa osuutta selittää osaltaan eräiden kotimaisten varustamoiden siirtyminen ulkomaiseen omistukseen muun muassa kilpailukykyongelmien takia. Myös laivojen ulosliputtaminen ulkomaille on pitänyt kuljetustaseen alijäämäisenä.

¹ Tietointensiivisiin liike-elämän palveluihin sisältyvät toimialat 72 (Tietojenkäsittelypalvelu), 73 (Tutkimus ja kehittäminen) ja 74 (Muu liike-elämää palveleva toiminta, esim. lainopillinen ja taloudellinen konsultointi, tekniset palvelut, mainospalvelut).

² Muiden liike-elämän palveluiden tarkempi jakauma esitetään taulukossa 4.

³ Toimialakohtaista jaottelua kyseisen erän sisällöstä ei ole saatavilla.

3 Palveluiden ulkomaankaupan rakenne Suomessa

Palveluiden ulkomaankaupan tilastot laaditaan Suomessa Tilastokeskuksessa. Tilastokeskus kerää palveluiden ulkomaankauppaa koskevat tiedot yrityksiltä tehtäville kyselyillä. Nämä kyselyt kattavat matkailun, kuljetuksen sekä muut palvelut. Suomen Pankin maksutasetilasto kokoaa eri kyselyiden tiedot palvelutaseeksi, joka on osa vaihtotasetta. Maksutase on osa kansantalouden tilinpitoa, joten palvelutaseen tiedot kytkeytyvät kansantalouden tilinpitoon. Palvelujen viennin ja tuonnin luvut kansantalouden tilinpidossa ovat yhtenevät maksutaseessa esitettyjen lukujen kanssa yhtä poikkeusta, rakentamispalvelujen vientiä ja tuontia, lukuun ottamatta. Rakentamispalveluiden ulkomaankauppa sisältyy maksutaseessa palveluerään mutta kansantalouden tilinpidossa suorista sijoituksista saatuihin omaisuustuloihin.

Palvelutaseessa (taulukko 2) muiden liike-elämän palveluiden osuus on suuri sekä tulopuolella (palvelujen vienti) että menopuolella (palvelujen tuonti). Vuonna 2008 palvelutaseen tulopuolella suurimmat erät olivat muut liike-elämän palvelut (osuus 43 %), kuljetus (14 %) ja matkailu (13 %). Palvelutaseen suurimmat menoerät olivat muut liike-elämän palvelut (39 %), kuljetus (26 %) ja matkailu (19 %). Menopuolella jakauma on jonkin verran tasaisempi kuin tulopuolella. Palvelutaseen menopuolella oleva matkailu-erä kuvaa suomalaisten matkailua ulkomailla.

Taulukko 2. Palvelutase, tulot ja menot, miljoonaa euroa

Palvelutase	Tulot				Menot				Tase
	Arvo v. 2008	Kasvu-% vuodesta 2003	osuus, %		Arvo v. 2008	Kasvu-% vuodesta 2003	osuus, %		2008*
		2003	2008*			2003	2008*		
Yhteensä	16707	65	100	100	15929	48	100	100	778
Kuljetus	2408	36	17	14	4064	59	26	26	-1656
Matkailu	2134	29	16	13	2978	38	18	19	-844
Tietoliikenne	259	28	2	2	318	28	3	2	-60
Rakentaminen ulkomailla	172	-52	4	1	164	-37	2	1	9
Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	502	1099	0	3	133	116	2	1	368
Tietojenkäsittelypalvelut	3104	519	5	19	955	124	6	6	2149
Rojaltit ja lisenssit	857	93	4	5	1059	94	7	7	-203
Muut liike-elämän palvelut	7148	44	49	43	6229	46	36	39	920
Muut palvelut	123	-45	2	1	28	-87	0	0	95

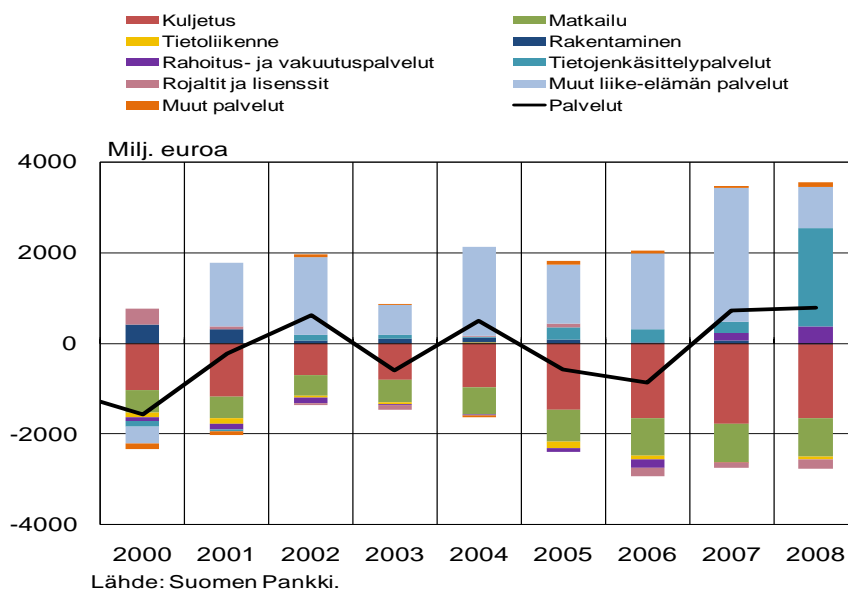
* ennakkotieto

Lähde: Suomen Pankki

Useille palvelutaseen (kuvio 4) erille on tyypillistä vaihtelu vuodesta toiseen, joten niiden suhteen pidempiaikaisten kehityssuuntien havaitseminen on hieman hankalaa. Toisaalta pääerien osalta pystytään tekemään havaintoja kehityssuunnista. Suomen muiden liike-elämän palveluiden kauppa on ollut selvästi ylijäämäistä 2000-luvulla. Tämän arvioidaan olevan pe- räisin lähinnä teknologiateollisuudesta. Kuljetus- ja matkailupalveluiden kauppa on ollut ali-

jäämäistä jo usean vuoden ajan. Kuljetuksen kohdalla päätekijänä on merirahdin jo vuosia jatkunut alijäämäisyys. Vuonna 2008 kuljetuksen alijäämä oli 1,7 mrd. euroa. Matkustustulot ovat lisääntyneet keskimäärin noin 4,5 prosenttia vuodessa vuosien 2000–2008 aikana. Matkustusmenot ovat kasvaneet vastaavana ajanjaksona keskimäärin hieman enemmän eli reilut 5 prosenttia vuodessa.

Kuvio 4. Suomen palvelutase 2000–2008

4 Palveluiden ulkomaankaupan maa- jakauma

Suomen tärkeimmät palveluiden vientimaat ovat Venäjä (osuus 14,5 % vuonna 2008) ja Kiina (11,4 %) (taulukko 3). Kokonaisuudessaan vienti on kuitenkin painottunut Eurooppaan, pääosin Euroopan Unionin maihin. Palveluiden tuontimaista suurimmat ovat Saksa (14,7 %), Ruotsi (11,8 %) ja Yhdysvallat (10,1 %). Tuonnissa painopiste on vielä selvemmin Euroopassa kuin viennissä, vaikka palvelutuonti Yhdysvalloista onkin merkittävää.

Taulukko 3. Palvelutaseen maajakauma, miljoonaa euroa

Palvelutase	Tulot				Menot				Tase	
	2007* arvo	osuus, %	2008* arvo	osuus, %	2007* arvo	osuus, %	2008* arvo	osuus, %	2007	2008
Koko maailma	17017	100.0	16707	100.0	16297	100.0	15929	100.0	720	778
Eurooppa	10838	63.7	10414	62.3	12460	76.5	12157	76.3	-1622	-1743
Alankomaat	505	3.0	488	2.9	656	4.0	672	4.2	-152	-184
Belgia	272	1.6	222	1.3	274	1.7	251	1.6	-2	-28
Espanja	268	1.6	298	1.8	414	2.5	393	2.5	-146	-95
Irlanti	88	0.5	74	0.4	222	1.4	244	1.5	-133	-170
Iso-Britannia	939	5.5	859	5.1	1705	10.5	1540	9.7	-766	-681
Italia	354	2.1	555	3.3	319	2.0	397	2.5	35	158
Luxemburg	33	0.2	19	0.1	23	0.1	30	0.2	9	-12
Norja	597	3.5	492	2.9	466	2.9	438	2.7	130	54
Ranska	342	2.0	368	2.2	462	2.8	465	2.9	-120	-98
Ruotsi	1923	11.3	1844	11.0	2213	13.6	1885	11.8	-290	-40
Saksa	1004	5.9	1212	7.3	1861	11.4	2346	14.7	-857	-1134
Tanska	285	1.7	232	1.4	676	4.1	340	2.1	-391	-108
Venäjä	2764	16.2	2422	14.5	1182	7.3	1090	6.8	1582	1332
Viro	315	1.8	257	1.5	586	3.6	612	3.8	-271	-355
Muut	1150	6.8	1072	6.4	1401	8.6	1454	9.1	-251	-383
Euroalue (12)	3292	19.3	3738	22.4	4678	28.7	5310	33.3	-1386	-1573
Euroopan unioni (25)	7036	41.3	7146	42.8	10426	64.0	10248	64.3	-3390	-3102
Amerikka	755	4.4	969	5.8	2022	12.4	1937	12.2	-1267	-968
Kanada	138	0.8	124	0.7	212	1.3	212	1.3	-74	-88
Yhdysvallat	519	3.1	585	3.5	1687	10.3	1615	10.1	-1167	-1030
Aasia	4906	28.8	4647	27.8	1377	8.4	1472	9.2	3529	3175
Japani	236	1.4	231	1.4	164	1.0	171	1.1	72	60
Kiina	2174	12.8	1906	11.4	446	2.7	376	2.4	1728	1530
Afriikka	85	0.5	70	0.4	65	0.4	48	0.3	20	21
Oceania	64	0.4	127	0.8	167	1.0	73	0.5	-104	54
Muut	369	2.2	480	2.9	205	1.3	241	1.5	164	239

* ennakkotieto

Lähde: Suomen Pankki

5 Tilastokeskuksen palveluiden ulkomaankauppatilasto

Maksutaseessa palvelujen ulkomaankauppa jaetaan kuljetukseen, matkailuun ja muihin palveluihin. Viimeksi mainittu on jaettu edelleen alaeriin. Tilastokeskuksen palvelujen ulkomaankauppatilasto kattaa maksutaseen muut palvelut -erän, pois luettuna vakuutus- ja rahoituspalvelut.

Suomen Pankin maksutaseen palvelusetilasto on sen verran karkea, että siinä ei ole jaoteltu "muut liike-elämän palvelut" -erää alaeriin (taulukko 2). Tilastokeskuksen palveluiden ulkomaankauppatilastossa tämä erä on jaoteltu tarkempiin luokkiin. Kuten taulukosta 4 nähdään, niin "muut liike-elämän palvelut" -erä muodostuu suurilta osin erästä "muualla erittelemättömät liike-elämän palvelut ml. välityskauppa, käyttöleasing ja muualla luokittelemattomat konsernien sisäiset palvelut".

Tämä tilastoerä on määritelty seuraavasti: "Erään sisältyvät ulkomaisen tytäryhtiön ja kotimaisen emoyhtiön tai kotimaisen tytäryhtiön ja ulkomaisen emoyhtiön väliset maksut yleisistä hallinnollisista kustannuksista (management fee). Saadut maksut kirjataan vienniksi ja maksetut maksut tuonniksi. Tämä erä sisältää emoyhtiön siirtämät varat tytäryhtiöille kattamaan juoksevia kuluja kuten vuokrat ja toiminnan ylläpito lukuun ottamatta investointeja. Erä sisältää myös kaikki sellaiset emoyhtiön ja tytäryhtiön väliset palvelut, joita ei voida jaotella muissa palveluluokissa."⁴

Kyseisen erän osuus Suomen palveluiden ulkomaankaupassa on hyvin merkittävä. Sen osuus koko palveluiden viennistä on ollut vuosien 2002–2007 aikana keskimäärin yli 42 prosenttia ja vuonna 2007 osuus oli 48 prosenttia. Tuonnissa muualla erittelemättömät liike-elämän palvelut -erän osuus koko palveluiden tuonnista ei ole niin merkittävä, osuus on ollut vuosina 2002–2007 keskimäärin 11,5 prosenttia.

Viime vuosina palveluiden ulkomaankauppatilastoja on tarkennettu. Palveluiden vienti on Tilastokeskuksen suorittamien kansantalouden tilinpidon tarkistusten myötä osoittautunut vuosien 2000–2003 aikana vuositasolla keskimäärin 3,2 mrd. euroa aiemmin arvioitua suuremmaksi ja palveluiden tuonti vuosittain keskimäärin noin 2 mrd. euroa suuremmaksi vuosina 2002–2005. Tasotarkistuksen taustalla olivat Tilastokeskuksen parantuneet tiedonkeruuvaltuudet, jotka antoivat aiempaa paremman mahdollisuuden vertailla eri tilastojen lähdetietoja. Vertailun seurauksena myös palvelujen ulkomaankaupan käsitteen tulkintaa on pystytty

⁴ Lähde: http://www.tilastokeskus.fi/til/pul/2003/pul_2003_2005-02-07_luo_001.html#l%C3%A4m%C3%A4.

tarkentamaan: liike-elämän palvelujen vientiin on lisätty eriä, jotka aikaisemmin on jouduttu kohdentamaan yritysten välituotekäyttöön tasapainotettaessa kansantalouden tarjontaa ja kysyntää.

Taulukko 4. Tilastokeskuksen palveluiden ulkomaankauppatilasto, miljoonaa euroa

Palvelutyypit	Vienti				Tuonti				Tase
	Arvo v. 2007	Kasvu-% vuodesta 2002	Osuus, % 2002 2007		Arvo v. 2007	Kasvu-% vuodesta 2002	Osuus, % 2002 2007		2007
Posti- ja telekommunikaatiopalvelut	314	24.6	3.4	2.6	318	8.5	5.4	3.7	-4
Posti- ja kuriiripalvelut	161	302.5	0.5	1.4	62	82.4	0.6	0.7	99
Telekommunikaatiopalvelut	154	-27.4	2.9	1.3	255	-1.5	4.8	3.0	-101
Rakennuspalvelut	310	12.3	3.7	2.6	248	11.2	4.1	2.9	62
Tietotekniikka- ja informaatiopalvelut	1338	151.0	7.2	11.2	1094	177.0	7.3	12.8	244
Tietotekniikkapalvelut	1335	157.7	7.0	11.2	1077	196.7	6.7	12.6	258
Informaatiopalvelut	3	-81.3	0.2	0.0	17	-46.9	0.6	0.2	-14
Rojalit ja lisenssimaksut	930	56.6	8.0	7.8	1051	64.0	11.8	12.3	-121
Muut liike-elämän palvelut	9008	64.1	73.9	75.6	5791	56.4	68.0	67.9	3217
Laki- ja tilinpito-, hallinto- ja PR-palvelut	155	61.5	1.3	1.3	400	85.2	4.0	4.7	-245
Mainonta, markkinointitutkimus ja mielipidemittaukset	117	51.9	1.0	1.0	1359	93.9	12.9	15.9	-1242
Tutkimus- ja kehittämisspalvelut	248	24.0	2.7	2.1	1872	24.8	27.5	21.9	-1624
Arkkitehti-, insinööri- ja muut tekniset palvelut	310	23.5	3.4	2.6	144	108.7	1.3	1.7	166
Maa- ja metsätalous-, kaivannais- ja jalostuspalvelut	60	-34.8	1.2	0.5	13	550.0	0.0	0.2	47
Muualla erittelemättömät liike-elämän palvelut ml.välityskauppa, käyttöleasing ja muualla luokittelemattomat konsernien sisäiset palvelut	8117	70.0	64.3	68.1	2004	64.8	22.3	23.5	6113
Henkilökohtaiset palvelut, kulttuuri- ja virkistys-palvelut	14	16.7	0.2	0.1	34	-46.9	1.2	0.4	-20
Audiovisuaaliset ja siihen liittyvät palvelut	9	50.0	0.1	0.1	21	-63.8	1.1	0.2	-12
Muut henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut	5	-16.7	0.1	0.0	12	100.0	0.1	0.1	-7
Muut erittelemättömät palvelut	0	-100.0	3.6	0.0	0	-100.0	2.3	0.0	0
Yhteensä	11914	60.5	100.0	100.0	8535	56.7	100.0	100.0	3379

Lähde: Tilastokeskus

Palveluerän "muualla erittelemättömät liike-elämän palvelut ml. välityskauppa, käyttöleasing ja muualla luokittelemattomat konsernien sisäiset palvelut" arvioidaan olevan peräisin lähinnä teknologiateollisuudesta. Tähän arvioon antaa tukea palveluiden ulkomaankaupan (pois lukien kuljetus ja matkailu sekä rahoitus- ja vakuutuspalvelut) jakauma toimialoittain (taulukko 5). Palveluiden viennissä teknologiateollisuuden osuus vuonna 2005 oli 67,5 prosenttia.

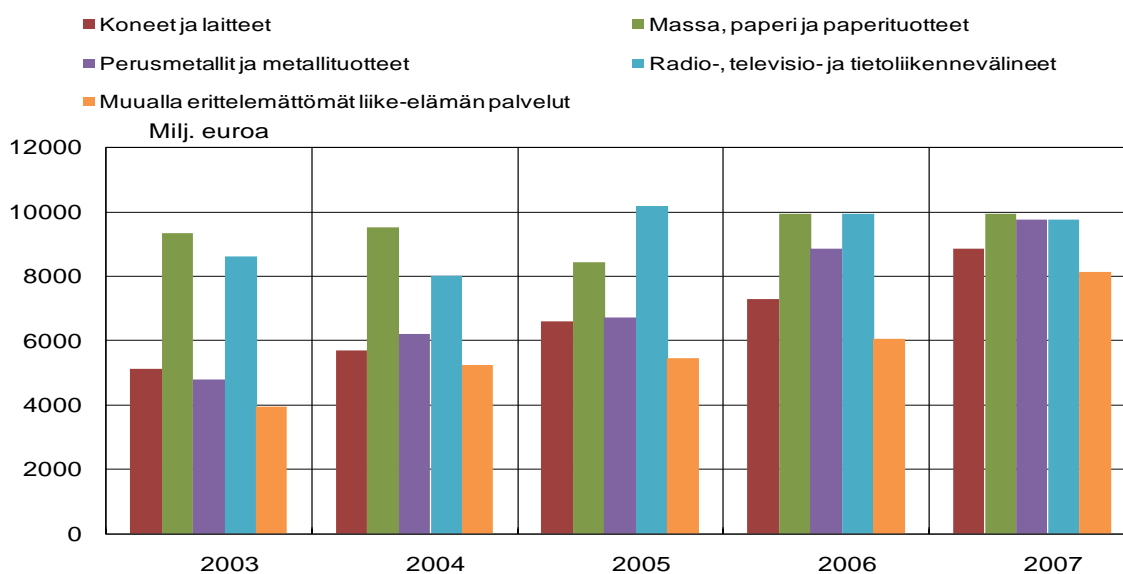
Taulukko 5. Toimialojen osuudet Tilastokeskuksen ulkomaankauppatilaston mukaisesta palveluiden viennistä ja tuonnista 2005, prosenttia vuositiedustelun vastauksista⁵

Toimiala	Vienti	Tuonti
Muu teollisuus	1.2	2.8
Elintarviketeollisuus	0.3	0.6
Metsäteollisuus	2.0	6.2
Kemian teollisuus	2.1	5.2
Teknoliateollisuus	67.5	40.9
Energia ja vesi	0.2	1.4
Rakennusteollisuus	3.5	4.3
Kauppa	4.9	12.5
Liikenne	1.5	3.5
Palveluelinkeinot	16.8	22.3
Muut toimialat	0.0	0.1
Yhteensä	100.0	100.0

Lähde: Tilastokeskus

Palveluviennissä viimeaikaiset tilastotarkistukset ovat kohdistuneet yksinomaan muualla erittelemättömiin liike-elämän palveluihin. Tuonnissa tilastotarkistuksia on tehty myös ”tutkimus- ja kehittämisspalvelut” -erään. Vertailussa Suomen päävientitoimialoihin havaitaan, että erittelemättömät liike-elämän palvelut olivat suuruudeltaan lähellä eri teollisuuden toimialojen tavara-vientiä vuonna 2007 (kuvio 6). Tämä kertoo erittelemättömien liike-elämän palveluiden osuuden viimeaikaisesta kasvusta suhteessa Suomen perinteisiin vientitoimialoihin.

Kuvio 5. Suomen päävientierät

Lähteet: Tilastokeskus ja Tullihallitus.

⁵ Tiedustelun otoskoko oli noin 3 000 yritystä vuonna 2005.

6 Yhteenveto

Suomessa palveluiden ulkomaankauppa suhteessa kokonaistuotantoon on lähentynyt EU-maiden keskiarvoa, mutta se on yhä matalammalla tasolla verrattuna muihin Pohjoismaihin. Tämä johtuu talouden rakenteesta, teollisuudella on vielä merkittävä osuus Suomen kansantaloudessa. Palveluiden viennissä tietointensiivisten liike-elämän palveluiden merkitys on korostunut kuluvan vuosikymmenen aikana. Tämä osoittaa, että Suomen palveluiden ulkomaankaupassa on viime vuosina yhä enemmän alkanut näkyä osaamiseen liittyvä suhteellinen etu. Palveluiden tuonnissa korostuu kuljetuksen suuri osuus. Tämä johtuu siitä, että Suomen ulkomaankaupassa joudutaan käyttämään paljon ulkomailta ostettuja kuljetuspalveluita. Huomattava osa Suomen vesiliikenteen tonnista on vuosien mittaan siirretty muun muassa kilpailukykyongelmista johtuen ulkomaisen lipun alle.

Lähteet

Hilpinen, J. (toim.) (2008): Suomen talouden kansainvälistyminen 2000-luvulla rahoitus- ja maksutasetilastojen valossa. Suomen Pankki.

Kaseva, H., Mankinen, R. ja Rantala, O. (2005): Palveluiden kasvu, tuottavuus ja kilpailu – Katsaus palveluelinkeinojen nykytilaan Suomessa. *Palvelualojen kehitys, tuottavuus ja kilpailu*. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 11/2005. Valtioneuvoston kanslia.

Mankinen, R., Ali-Yrkkö, J. ja Ylä-Anttila, P. (2001): Palveluiden vienti ja kansainvälistyminen. Keskusteluaiheita, Discussion Papers, No 767. ETLA.

Tilastokeskus (2008): Palvelujen ulkomaankauppa: Laatuseloste.

http://www.tilastokeskus.fi/til/pul/pul_2007-06-09_laa_001.html.

Tilastokeskus (2008): Yritysten kansainvälistyminen 2006. Tilastokeskus.

Tilastokeskus (2007): Yritysten kansainvälistyminen 2005. Tilastokeskus.